

Vejledning til ansøgning om tilladelse (licens) til at drive jernbanevirksomhed

Udgave af juli 2009

1. Generelle forudsætninger

Ret til at drive jernbanevirksomhed kræver ifølge § 3, stk. 1 i lov om jernbane, jf. bekendtgørelse nr. 567 af 9. juni 2008, tilladelse udstedt af Trafikstyrelsen.

Kravet om tilladelse efter lov om jernbane gælder som udgangspunkt for alle jernbanevirksomheder, jf. dog nedenfor under afsnit 4 om veteranbaner.

Skriftlig ansøgning om tilladelse skal indgives til:

Trafikstyrelsen
Gammel Mønt 4
DK - 1117 København K

Tlf.: 72 26 70 00
Fax: 33 38 14 39

Hjemmeside: www.trafikstyrelsen.dk
e-mail: info@trafikstyrelsen.dk

Ansøgningsskema kan downloades fra hjemmesiden og kan i øvrigt rekvireres hos Trafikstyrelsen.

Ansøgningsskemaet kan endnu ikke underskrives elektronisk.

2. Betingelser for tilladelse

Tilladelse til at drive jernbanevirksomhed kan ifølge lov om jernbane § 4, stk. 1, meddeles virksomheder, der opfylder en række betingelser, som er fastsat i § 4, stk. 1.

Disse betingelser har grundlag i direktiv 95/18/EF af 19. juni 1995 om udstedelse af

licenser til jernbanevirksomheder (licensdirektivet¹), som er gennemført i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 534 af 26. juni 1997.

Virksomheder, der driver jernbanevirksomhed og er jernbaneinfrastrukturforvaltere, skal have to særskilte tilladelser – den ene til drift af jernbanevirksomhed og den anden til drift af virksomhed som jernbaneinfrastrukturforvalter.

Betingelserne for opnåelse af tilladelsen fremgår af pkt. 2.1-2.8 nedenfor. Oplysninger om opfyldelse heraf skal gives i forbindelse med udfyldning af ansøgningskemaets afsnit 2, pkt. 2.1-2.8.

2.1. Virksomhedens hovedaktivitet

Virksomheden skal drive personbefordring eller godstransport på jernbane som virksomhedens hovedaktivitet.

Virksomheden skal dokumentere, at dens hovedaktivitet er jernbanevirksomhed alene eller kombineret med reparation, udlejning og vedligeholdelse af jernbanemateriel, og at dens hovedvirksomhed og eventuelle hovedkontors hjemsted i retlig henseende er beliggende i Danmark. Virksomheder kan oprette et datterselskab med denne hovedaktivitet og kan derigennem opnå tilladelse, uanset hvor moderselskabets virksomhed i øvrigt foregår.

¹ Direktivet er senere ændret ved direktiv 2001/13/EF og direktiv 2004/49/EF.

2.2. Virksomhedens økonomiske grundlag

Virksomheden skal have økonomisk grundlag for at drive virksomheden forretningsmæssigt forsvarligt.

Virksomheden skal dokumentere at have kontanter eller andre værdier for i alt mindst 1 mio. kr.

For aktie- og anpartsselskaber er det selskabets **egenkapital**, som fremgår af **årsregnskabet**, og ved nystiftede selskaber den egenkapital, der fremgår af **åbningsbalancen**, der lægges til grund.

Årsregnskabet skal som minimum være underskrevet af dirigenten for generalforsamlingen og forsynet med en erklæring, der er underskrevet af en revisor.

Såfremt et selskab anser egenkapitalen for at være højere end den, der fremgår af det seneste årsregnskab, er der mulighed for at lade en statsautoriseret eller registreret revisor udarbejde en opgørelse og afgive en erklæring om egenkapitalens størrelse.

Såfremt virksomheden ikke har den fornødne egenkapital, kan der i stedet stilles sikkerhed af et forsikrings-selskab eller pengeinstitut på vilkår, som nærmere fastsættes af Trafikstyrelsen, herunder vedrørende størrelse og indhold af sikkerhedsstillelsen.

Virksomheden skal i øvrigt forelægge en forretningsplan, der som minimum skal indeholde de nedenfor nævnte oplysninger:

- **Årsbudget** som skal indeholde alle de for bedømmelsen nødvendige oplysninger om virksomhedens forventede indtægter og driftsudgifter, herunder udgift til personale, administration, materiel, brændstof, forsikringer, vedligeholdelse, forrentning og afskrivning.

- En udførlig **beskrivelse af de økonomiske bånd** mellem virksomheden og enhver

anden erhvervmæssig virksomhed, som den ansøgende virksomhed deltager i enten direkte eller gennem beslægtede foretagender.

- For nyopstartede virksomheder en **åbningsbalance**, der skal omfatte det første regnskabsår.

2.3. Konkursforhold

Virksomheden, direktøren og bestyrelsesmedlemmerne må ikke være erklæret konkurs.

Virksomheden og direktøren og alle bestyrelsesmedlemmerne, skal gennem dokumentation godtgøre, at de(n) pågældende ikke har været erklæret konkurs eller er under konkursbehandling.

For selve virksomheden kan dette krav opfyldes ved, at direktøren skriftligt erklærer, at virksomheden ikke er konkurs eller under konkursbehandling.

For direktøren og bestyrelsesmedlemmerne kan kravet opfyldes ved, at de omhandlede personer skriftligt erklærer, at vedkommende ikke er konkurs eller under konkursbehandling.

2.4. Gæld til det offentlige

Virksomheden må ikke have forfalden gæld til det offentlige på 50.000 kr. eller derover.

Ansøgningen kan afslås, såfremt virksomheden har restancer til det offentlige, der overstiger 50.000 kr.

Virksomheden giver Trafikstyrelsen tilladelse til at indhente de relevante oplysninger hos myndighederne. Tilladelsen gives af den ansvarlige leder (direktør) af virksomheden ved underskrift på ansøgningskemaet.

2.5. Vandel

Virksomheden, direktøren og bestyrelsesmedlemmerne må ikke være idømt straf for

alvorlige lovovertrædelser, herunder for overtrædelser i erhvervsforhold eller på transportområdet. Virksomheden, direktøren og bestyrelsesmedlemmerne må heller ikke være dømt for alvorlige eller gentagne overtrædelser af bestemmelser på det social- og arbejdsretlige område, herunder forpligtelser i henhold til lovgivningen om beskyttelse af arbejdstagere. Endvidere må virksomheden, direktøren og bestyrelsesmedlemmerne ikke være dømt for alvorlige eller gentagne overtrædelser af forpligtelser i henhold til toldlovgivningen, når der er tale om en virksomhed, som ønsker at udføre grænseoverskridende godstransport, der er omfattet af toldprocedurer.

Ansøgningen skal være ledsaget af **kopi af sygesikringsbevis, pas, dåbsattest (navnebevis) eller lignende for den ansvarlige leder (direktøren)**, hvorefter Trafikstyrelsen indhenter straffeattest m.v. til brug ved bedømmelsen af den pågældende persons vandel.

For så vidt angår straf af direktøren for overtrædelse af arbejdsretlige forhold vedrører dette kun forhold, hvor det er direktøren personligt, der har overtrådt reglerne.

For så vidt angår bestyrelsesmedlemmernes vandel, dokumenteres dette ved en skriftlig erklæring fra de pågældende om, at de ikke er idømt straf for nogle af de omhandlede overtrædelser.

2.6. Faglige kvalifikationer

Virksomheden skal i faglig henseende være kvalificeret til at drive jernbanevirksomhed, herunder have etableret et godkendt sikkerhedsledelsessystem.

Virksomheden anses for faglig kompetent, såfremt virksomheden har etableret et godkendt **sikkerhedsledelsessystem**, virksomheden kan sandsynliggøre, at dens ledelse vil kunne drive virksomheden på forsvarlig måde og i overensstemmelse med god skik inden for branchen samt at virksomheden

respekterer de bestemmelser om løn- og arbejdsvilkår, der følger af kollektive overenskomster.

Dokumentation for disse forhold skal vedlægges ansøgningen. Trafikstyrelsen accepterer et sikkerhedsledelsessystem som styrelsen har godkendt i forbindelse med en ansøgning om sikkerhedscertifikat.

Det er et krav i § 3, stk. 1 til drift af jernbanevirksomhed, at der foreligger såvel gyldig licens som gyldigt sikkerhedscertifikat (og ikke kun et godkendt sikkerhedsledelsessystem), jf. lov om jernbane § 3, stk. 1.

2.7. Ansvarsforsikring

Virksomheden skal være i besiddelse af en ansvarsforsikring i overensstemmelse med § 17 i lov om jernbane.

Virksomheden skal have en gyldig **ansvarsforsikring** på det tidspunkt, hvor trafikeringen indledes. Forsikringen skal som minimum omfatte et forsikringsbeløb på 344 mio. kr. (pr. 1. januar 2009, jf. § 3, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 1056 af 28. oktober 2008 om regulering af erstatnings- og forsikringsbeløb i henhold til lov om jernbane) for personskade eller tab af forsørger og tingskade. Beløbet reguleres hvert år pr. 1. januar.

Forsikringen skal være tegnet i et ansvarsforsikringsselskab, der har Finanstilsynets tilladelse (koncession) til at drive forsikringsvirksomhed.

Et udenlandsk forsikringsselskab, der har koncession i et andet land inden for Den Europæiske Union eller i et andet land, der efter aftale med EF har gennemført Rådets direktiv 92/49/EØF af 18. juni 1992 (med senere ændringer) om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende direkte forsikringsvirksomhed bortset fra livsforsikring og om ændring af direktiv 73/239/EØF og 88/357/EØF (tredje skadeforsikringsdirektiv), og som i Danmark er anmeldt til at tegne ansvarsforsikring for

jernbanevirksomheder, kan ligeledes tegne ansvarsforsikring for jernbanevirksomheder i Danmark.

Virksomheden skal dokumentere forsikringsforholdene, herunder størrelsen af en eventuel selvrisiko, ved fremsendelse af **kopi af forsikringspolice** for så vidt angår ansvarsforsikringen.

2.8. Trækraft

Virksomheden skal råde over trækraft.

Virksomheden skal kunne dokumentere, at den ved ejerskab, gennem leasingarrangement, ved lejemål eller lignende disponerer over trækraft (lokomotiv, selvkørende togsæt), som er godkendt af Trafikstyrelsen ved udstedelse af **ibrugtagningstilladelse**. Hvis trækraften kun kan godkendes til anvendelse på en begrænset del af jernbaneinfrastrukturen, kan tilladelsen gøres begrænset til denne. Bevis for rådighed over trækraft kan bestå i en kontrakt med en indehaver af jernbanemateriel om at stille trækraft til rådighed for trafik udført som offentlig service. Hvis kontrakt ikke er indgået, kan tilladelsen gives på vilkår om, at dette sker.

3. EU-licens udstedt i andre EU-lande

Tilladelser (licenser) udstedt af andre medlemsstater i Den Europæiske Union anerkendes i Danmark.

Jernbanevirksomheder, der udfører **godstransport**, har ifølge artikel 10 i direktiv 91/440/EØF, med senere ændringer, ret til at udføre godstransport i Danmark.

Jernbanevirksomheder, der ønsker at udføre denne type trafik, skal være i besiddelse af dansk sikkerhedscertifikat og gyldig ansvarsforsikring. Jernbanevirksomheder skal derfor dokumentere disse krav ved indsendelse af **EU-licens** (Licens til udførelse af jernbanetransport), **forsikringspolice** der opfylder de danske krav (se pkt. 2.7), samt jernbane-

virksomheden skal have opnået **sikkerhedscertifikat**, del B.

International personbefordring i Danmark kræver en tilladelse udstedt af Trafikstyrelsen.

Jernbanevirksomheder med en EU-licens får dog fra den 1. januar 2010 ret til adgang til infrastrukturen med henblik på at udføre international personbefordring i Danmark.

4. Veteranbaner

Ikke-erhvervsmæssig drift af jernbaner, der fortrinsvis gennem en begrænset personbefordring drives for at tilgodese jernbanehistoriske og turistmæssige formål og ikke tilsigter at dække noget egentligt trafikalt behov (veteranbaner), skal opfylde bestemmelserne i lov om jernbane og de krav om forsikringsdækning, som transportministeren måtte fastsætte i henhold til lov om jernbane.

Af § 3, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1056 af 28. oktober 2008 om regulering af erstatnings- og forsikringsbeløb i henhold til lov om jernbane fremgår det, at veteranbanerne skal have en forsikringsdækning på minimum 57 mio. kr. (pr. 1. januar 2009).

Af bekendtgørelsens § 3, stk. 3 fremgår det, at veteranbaner, som udelukkende udfører trafik på veteransporveje (sporvidde fra 1000 mm til og med 1435 mm) og smalspor (sporvidde fra 500 mm til og med 1000 mm) skal forsikringsbeløbet som minimum udgøre 11 mio. kr.

Ovennævnte beløb reguleres hvert år pr. 1. januar. Transportministeren bekendtgør hvert år, hvilke reguleringer der skal finde sted.

Dokumentation for forsikringsforhold skal indsendes til Trafikstyrelsen.

I øvrigt bemærkes, at hvis en veterantogsoperatør ønsker at køre uden for det virkeområde, som veteranbaneloven tager sigte på,

er der tale om jernbanedrift, som vil kræve tilladelse efter lov om jernbane. En tilladelse kan gives på individuelle vilkår, idet det ikke ville være rimeligt at kræve opfyldelse af lovens krav om finansielle forhold m.v. Dog må der stilles de nødvendige sikkerhedskrav til veteranjernbaneklubbens materiel.

5. Gebyr

I medfør af § 4, stk. 8 i lov om jernbane kan Trafikstyrelsen opkræve et gebyr i forbindelse med udstedelse af tilladelse til at drive jernbanevirksomhed.

Gebyret er betaling for de omkostninger, der afholdes af Trafikstyrelsen ved behandlingen af ansøgningerne samt administrationen heraf.

Gebyret udgør i medfør af bilag 1 i bekendtgørelse nr. 781 af 5. september 2003 om gebyrer på Trafikstyrelsens område for tiden 11.000 kr. og vil blive opkrævet ved udstedelsen af tilladelsen.